

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120202636
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3120202636.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD., vo veci rozvodu manželstva manželky Ing. X. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, M., a manžela W. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, M., zastúpeného JUDr. Ing. Vierou Kolačanskou, advokátkou so sídlom Nám. sv. Anny 7269/20A, Trenčín, o rozvod manželstva, na odvolanie manželky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 18Pc/6/2020-44 zo dňa, 19. novembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo účastníkov Ing. X. W., rod. B. a W. W., uzavreté dňa XX.XX.XXXX, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Z., vo zv. 8, roč. 1995, na strane 9, pod poradovým č. 18. (výrok I.) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok II.). V odôvodnení rozsudku uviedol, že manželka podaným návrhom žiadala o rozvod manželstva s manželom. Svoj návrh odôvodnila tým, že ich vzťahy s manželom sú vážne narušené a rozvrátené. Finančne spolu nehospodária, intímne sa nestýkajú. Manželstvo si neplní svoj spoločenský účel a niet nádeje, že v budúcnosti si svoj účel bude plniť a že dôjde k zlepšeniu vzájomných vzťahov. Manžel s návrhom súhlasil a uviedol, že manželstvo považuje za hlboko rozvrátené bez možnosti obnovenia manželského spoluzitia. Manželka podaním zo dňa 01.07.2020 zobrala návrh o rozvod manželstva späť a žiadala konanie zastaviť. Manžel so späťvzatím návrhu nesúhlasil, preto súd prvej inštancie v zmysle § 95 CMP uznesením č. k. 18Pc/6/2020-35 zo dňa 23.07.2020 konanie nezastavil. Za účelom prejednávania veci súd nariadil na deň 19.11.2020 pojednávanie, na ktoré sa dostavila právna zástupkyňa manžela. Nedostavila sa manželka. Svoju neúčast' ospravedlnila, avšak o odročenie pojednávania nepožiadala. Súd preto vec prejednal v neprítomnosti manželky, pričom prihliadol na obsah spisu. Pri posudzovaní vážnosti narušenia a rozvratu vzájomných vzťahov medzi manželmi musí súd vždy zisťovať i príčiny, ktoré k takémuto rozvratu viedli. V danom prípade sa súdu nepodarilo jednoznačne zistiť hlavnú príčinu rozvratu manželstva, nakoľko každý z manželov ju videl v iných skutočnostiach. Kým manželka za hlavnú príčinu rozvratu manželstva považuje neveru manžela a skutočnosť, že ju nikdy úprimne nemal rád, manžel príčinu rozvratu manželstva vidí v správaní manželky, ktorá ho neustále podceňuje, zosmiešňuje, neprejavuje mu žiadnu lásku, pričom neveru zo svojej strany radikálne popiera. V dôsledku týchto dôvodov je manželstvo účastníkov vážne a trvalo rozvrátené do takej miery, že si neplní svoj spoločenský účel. Z vyjadrení oboch manželov vyplynulo, že síce spolu žijú v jednej domácnosti, avšak vzájomne nekomunikujú, spolu nehospodária a intímne sa nestýkajú. Zohľadnil, že manželka zobrala návrh na rozvod manželstva späť, avšak aj z tohto podania vyplynuli pretrvávajúceho nezhody medzi manželmi a nespokojnosť manželky v manželstve. Za takéhoto stavu dospel k záver, že od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia, a preto

manželstvo účastníkov rozviedol. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie manželka. Uviedla, že dňa 19.11.2020 sa na pojednávanie nedostavila pre chorobu, svoju neúčasť vopred ospravedlnila. Práceschopná bola od 18.11.2020 do 06.12.2020 z dôvodu ochorenia vírusom SARS-CoV-2. Nemohla sa zúčastniť pojednávania, ani relevantným spôsobom zabezpečiť zastupovanie svojej osoby advokátom. Súd prvej inštancie manželstvo rozviedol na pojednávaní v jej neprítomnosti. Rozsudok odôvodnil iba skutočnosťami, ktoré uviedla v návrhu na rozvod manželstva, v späťvzatí návrhu na rozvod manželstva a na základe písomného stanoviska manžela. Nebolo jej umožnené predniesť nové skutočnosti, ktoré mali byť súčasťou jej výpovede, v dôsledku čoho súd vec nesprávne právne posúdil. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd v plnom rozsahu zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na nové prejednanie.

3. Manžel k podanému odvolaniu v písomnom vyjadrení uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne. Návrh na rozvod podala manželka /odvolateľka a manžel s jej návrhom súhlasil, aj keď mal iný názor na dôvody rozvratu manželstva. So späťvzatím nesúhlasil a žiadal pokračovať v konaní. O späťvzatí sa nedozvedel od manželky, ale od súdu. Uviedol, že žiadny progres v ich rozvrátenom manželstve nenastal. Súd manželstvo rozviedol. Vo veci vykonal všetky dôkazy a na základe riadne zisteného skutkového stavu vec rozhodol. Manželke nebola odňatá možnosť konať pred súdom, o všetkých úkonoch, ktoré mohla v konaní realizovať ju súd riadne a zákonne poučil. S odvolacími dôvodmi manželky sa nestotožnil. Potvrdil, že manželka sa ospravedlnila z neúčasti na pojednávaní, avšak nepožiadala o odročenie pojednávania, preto súd mal a musel vec prejednať aj bez jej prítomnosti. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 1/98 zo dňa 26.02.1998, sp. zn. 5 Cdo 345/2012 zo dňa 06.02.2013. Nad rámec uviedol, že mu nie sú zrejme žiadne nové okolnosti v ich manželstve, naďalej spolu nekomunikujú, ich vzťahy sa nezlepšili, k obnove spoluzitia nedošlo a nemá na prípadnom obnovení spoluzitia záujem. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Navrhovateľka v písomnej replike uviedla, že trvá na svojom odvolaní a odvolacích dôvodoch. Uviedla, že súd prvej inštancie nedodrжал ustanovenie § 96 CMP, nevedol manželov k odstráneniu príčin rozvratu manželov, neusiloval sa o ich zmierenie a nevyzval manželov, aby sa o zmierne riešenie pokúsili mediáciou.

5. Manžel uviedol, že zotrváva na svojich postojoch a žiada, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

6. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

7. Konanie o rozvod manželstva upravuje § 92 až §100 CMP.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. V posudzovanej veci návrh na rozvod manželstva podala manželka. Manžel v písomnom vyjadrení k podanému návrhu potvrdil, že manželstvo nespĺňa svoj účel. Po tom, ako súd vo veci nariadil termín pojednávania, manželka zobrala návrh na rozvod späť a žiadala, aby súd konanie zastavil. Manžel s odôvodnením, že manželstvo považuje za hlboko rozvrátené, so späťvzatím návrhu nesúhlasil a žiadal, aby súd manželstvo rozviedol. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 18Pc/6/2020-35 zo dňa 23.7.2020 konanie nezastavil. Pokiaľ ide o späťvzatie návrhu, súd nesmie konanie zastaviť bez toho, aby poznal názor druhého účastníka konania. Ak druhý z manželov so zastavením konania nesúhlasí, nie je možné späťvzatiu návrhu priznať účinky. V tomto smere bol postup súdu prvej inštancie, ktorý svojím rozhodnutím konanie nezastavil, správny, súladný s aktuálnou právnou úpravou (§95 CMP).

10. Pokiaľ sa v konaní napriek späťvzatiu návrhu pokračuje, tak ako tomu bolo v danom prípade, formálne ako navrhovateľ pokračuje ten z manželov, ktorý návrh pôvodne podal (t.j. manželka), fakticky sa ďalej pokračuje z iniciatívy druhého manžela, ktorý požadoval, aby sa v konaní pokračovalo. Z

uvedených dôvodov, aj keď súd prvej inštancie vyhovel návrhu manželky / navrhovateľky podaného návrhu a manželstvo rozsudkom rozviedol, (pričom podľa § 359 CSP odvolanie môže podať výlučne ten účastník konania, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané), odvolací súd považoval manželku za oprávnenú na podanie odvolania.

11. Rozsudkom súdu prvej inštancie bolo manželstvo účastníkov rozvedené, s ktorým rozhodnutím sa odvolací súd stotožňuje.

12. Manželka v podanom odvolaní namietala, že súd rozhodol o rozvode nezákonne, na pojednávaní konanom v jej neprítomnosti.

13. Podľa ust. § 183 ods. 1 CSP, pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

14. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že právna úprava podľa CSP umožňuje súdu odročiť pojednávanie len z dôležitých dôvodov, ale len v prípade, ak taký návrh strana podá.

15. Ako vyplýva z obsahu spisu a z postupu súdu prvej inštancie, súd prvej inštancie riadne poskytol manželke poučenia o jej procesných právach a povinnostiach v rozsahu ustanovenom v § 183, § 274 a § 278 CSP. Predvolanie na pojednávanie spolu s poučením zo dňa 28.05.2020 (č.l.24) bolo manželke riadne doručené dňa 02.06.2020. Zo zápisnice z pojednávanie zo dňa 23.07.2020 (č.l. 34) vyplýva, že manželka sa z neúčasti na pojednávaní ospravedlnila z dôvodu, že zobrala svoj návrh späť. Súd prvej inštancie odročil pojednávanie na deň 19.11.2020 (pôvodne na 08.10.2020-odročený z dôvodu PN zákonnej sudkyne). Predvolanie na deň 19.11.2020 bolo manželke opäť zaslané spolu s poučením a riadne doručené dňa 28.09.2020. Manželka dňa 18.11.2020 doručila súdu prvej inštancie ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní. Aj keď svoju neprítomnosť na tomto pojednávaní ospravedlnila z dôvodu práceneschopnosti, o odročenie pojednávania nepožiadala. Inými slovami povedané, manželka len oznámila súdu dôvod svojej neúčasti na nariadenom pojednávaní, avšak nepožiadala o odročenie pojednávania.

16. Súd prvej inštancie tak nemal žiadny dôvod na to, aby pojednávanie odročil. Súd prvej inštancie nepostupoval svojvoľne, a jeho procesný postup bol plne v súlade s ustanoveniami procesnej normy. Manželkou namietaný procesný postup súdu prvej inštancie, „že jej svojím konaním znemožnil v začatom konaní osobne sa vyjadriť“, neobstojí. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 1998 sp. zn. 3 Cdo 1/9 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. februára 2013, sp. zn. 5 Cdo 345/2012).

17. Odvolací súd zdôrazňuje, že z obsahu spisu nezistil, že by súd prvej inštancie nerešpektoval ustanovenie § 161 CSP, t.j. že by neprihliadal na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť, ani že by dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

18. V zmysle § 1 ods. 1 zákona o rodine je manželstvo zväzok muža a ženy vzniknutý na základe dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom. Zákon o rodine síce manželstvo chápe ako trvalé životné spoločenstvo muža a ženy, v odôvodnených prípadoch, za podmienok ním ustanovených, umožňuje pristúpiť k jeho zrušeniu.

19. Podľa § 18 a 19 zákona o rodine manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach, sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie, starať sa podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov o potreby rodiny a rozhodovať spoločne o všetkých právach, ktoré sa týkajú rodiny.

20. Podľa § 23 ods. 1, 2 a 3 zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinnosti manželov podľa § 18 a § 19.

21. Uvedené ustanovenie zákona o rodine stanovuje všeobecnú hmotnoprávnú podmienku rozvodu manželstva, ktorou je existencia vážneho narušenia a trvalého rozvratu vzťahov medzi manželmi spôsobujúca nemožnosť plnenia účelu manželstva a kumulatívne neexistencia ďalšej perspektívy obnovenia manželského spolužitia. Predmetné ustanovenie predpokladá objektívnu existenciu rozvratu vzťahov bez ohľadu na subjektívne stanovisko manželov a na zavinenie niektorého z manželov. Objektívny rozvrat vzťahov znamená, že medzi manželmi je skutočný stav nasvedčujúci nemožnosti plniť účel manželstva, resp. rodiny založenej manželstvom.

22. Odvolací súd v súlade s vyššie uvedenými teoretickými východiskami a skutočným stavom zisteným súdom prvej inštancie dospel k záveru, že manželstvo účastníkov konania je hlboko a trvale rozvrátené, stav, ktorý je toho času medzi manželmi je potrebné považovať za stav nasvedčujúci nemožnosti plniť účel manželstva, resp. rodiny založenej manželstvom.

23. Manžel navrhovateľky opakovanne uviedol, že po späťvzatí návrhu, o ktorom sa nedozvedel od manželky, ale od súdu, mu nie sú zrejmé žiadne nové okolnosti v ich manželstve, naďalej spolu nekomunikujú, ich vzťahy sa nezlepšili, k obnove spolužitia nedošlo a nemá na prípadnom obnovení spolužitia záujem. Uzavretie manželstva je prejavom dobrovoľného a slobodného rozhodnutia manželov, a to s vedomím utvorenia rodiny vyznačujúcej sa jednak atribútom trvalosti založeného spoločenstva a na druhej strane i jeho harmonického fungovania. Tieto aspekty by mali v manželstve pretrvávať po celý čas jeho existencie. Pokiaľ u existujúceho manželstva vývoj vzťahov medzi manželmi spôsobí, že pôvodný účel, pre ktorý bolo manželstvo uzavreté, sa vytratil a dôvody pre dobrovoľné a slobodné zotrvávanie v manželskom zväzku pominuli, možno konštatovať splnenie zákonných podmienok pre rozvod manželstva.

24. Pokiaľ ide o námietku manželky, ktorou namietala, že súd nevyvinul potrebnú aktivitu na to, aby účastníkov viedol k ich zmiereniu, odvolací súd ani túto námietku nepovažuje za dôvodnú.

25. Podľa § 96 ods. 1, ods. 2 CMP, súd vedie manželov k odstráneniu príčin rozvratu a usiluje sa o ich zmierenie. Ak je to účelné a umožňujú to okolnosti prejednávanej veci, môže súd účastníkov vyzvať, aby sa o zmierné riešenie pokúsili mediáciou.

26. Z vyššie citovaného ustanovenia vyplýva, že CMP ukladá súdu, aby sa v priebehu konania pokúsil zachrániť manželstvo tým, že bude viesť manželov k odstráneniu príčin rozvratu a usilovať o zmierenie manželov. Zákon neukladá súdu, akým spôsobom sa má pokúsiť manželov v rozvodovom konaní zmieriť. Pokiaľ však okolnosti prejednávanej veci nesmerujú k opodstatnenosti využitia tohto inštitútu, keďže procesný postup súdu závisí vždy od konkrétnych okolností, nie je porušením ust. § 96 CMP, ak súd od úkonov smerujúcich k odstráneniu príčin rozvratu manželstva upustil, keď mu je zrejmé, že príčiny rozvratu sú natoľko závažné, že nie je možné manželov uzmieriť. Súd tiež môže, ak je to účelné a umožňujú to okolnosti prejednávanej veci, účastníkov vyzvať, aby sa o zmierné riešenie pokúsili mediáciou realizovanou podľa zákona o mediácii, ktorá predstavuje alternatívne riešenie sporu, v rámci ktorej sa manželia môžu dohodnúť na takých otázkach, ako je vzájomné správanie k sebe, starostlivosť o domácnosť, zanechanie nevery a pod. Citované ustanovenie dáva súdu možnosť účastníkov vyzvať, aby sa pokúsili o mediáciu, neumožňuje mu, aby účastníkom uložil (prikázal), aby sa mediácie zúčastnili. Preto súd posudzuje podľa okolností konkrétneho prípadu, či je výzva na pokus o zmierné riešenie mediáciou v konkrétnom prípade účelná, pričom účelná je spravidla vtedy, keď okolnosti prípadu nasvedčujú tomu, že je reálne, že sa mediácie zúčastnia a jej výsledkom bude reálne obnovenie manželského vzťahu.

27. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že manžel o obnovenie manželstva nemal záujem, čo opakovanne súdu deklaroval. Svoj nezáujem o zachovanie manželstva konštatoval vo svojom prvom vyjadrení k podanému návrhu, v písomnom vyjadrení k podanému späťvzatiu, pri prejednávaní veci na nariadenom súdnom pojednávaní a tiež aj v odvolacom konaní. Za daných okolností sa súd prvej inštancie nedopustil takej procesnej vady, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

28. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

29. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).